

PROPRIETAR-DIRECTOR

Dr. AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un ștr garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

Unitatea

Foaie bisericească — Apare în fiecare Sâmbătă

REDACTOR

Prof. DUMITRU NEDA

Foaie înscrisă în Registrul de
publicații al Trib. Târnava-Mică
sub Nr. 2-1938.

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Congresul îngerașilor

(+) Cettim o știre mișcătoare: în Mexico, acum de curând, a avut loc un congres euharistic al copiilor. Un congres în întregime al copiilor, întrucât nu numai c'a fost menit copiilor și c'a avut participanți în majoritate din lumea lor, dar a și fost aranjat, exclusiv, de copil sub patrusprezece ani și și-a ales și cuvântătorii ocașionali tot dintre ei. Asta într-o parte de lume unde nu-i uscat încă sângele mucenicilor și unde până în zilele acestea Biserica lui Hristos era prigonită, sfânta, slujbă oprită și și mărturisitorii crezului roman socotiți înafară de lege. — Câteva amănunte privitor la acest congres:

Toată vremea cât a durat congresul — trei zile — copiii, cari și de altfel duc viață creștină plinduitoare, au trăit ca îngerii în trup. Comitetul aranjator a trimis o telegramă Sf. Părinte cerându-l binecuvântarea apostolică. Așisderea a trimis și episcopiatului mexican, scrisori invitându-l să ia parte la acest praznic al sufletului. Care dorință s'a și împlinit, participând mai mulți episcopi la congres, iar dela alții primindu-se scrisori de părintească laudă și încurajare spre râvnirea culmilor desăvârșirii întru Domnul. Pentru pruncul mai tineri de șase ani a fost o secție aparte. Aceștia au venit și ei în hăinuțe albe, însoțiți de părinții lor, și s'au închinat, în rugă fierbinți și curate ca inimioarele lor, Pruncului Isus. La sedința solemnă de zi întâia a vorbit copilul Lutz Ramirez despre „Cruclada Euharistică”; și un altul, de 13 ani, despre „Raportul dintre Euharistie și copil”. Au vorbit cald, cuminte și frumos, încât au stors ropot de aplauze sincere. Tot așa a doua zi alți doi copii, unul de 12, altul de 9 ani. Intre cuvântări s'au cântat cântece religioase, populare și artistice. Roadele s'au cules a treia zi, într'un chip neașteptat: trei oameni în vârstă, mișcați de cele văzute în zilele premergătoare ale congresului, s'au căit că și-au amănat atât de mult bolezul, au cerut să fie primiți în sânul Bisericii și au fost botezați sârbătorește, spre mare și sfântă bucurie obștească. Prasnica de la Santiago de Cuautla s'a închelat cu o procesiune euharistică ce a lăsat urme de neșters în inimile zecilor de mil ce au luat parte la ea, și mai ales a copiilor.

S'o mai spunem că sufletul acestel mărițe manifestări de credință a fost un catehet, preotul Lauro Lopez? Credem că aceasta ar fi de prisos, fiindcă nimenea nu va socoti să poată fi altfel. O facem totuși, ca s'aducem aminte și cateheților noștri un îndemn al Domnului: Pasă de ja așisderea! Nu congres euharistic numaidecât. Ci altceva: Catehizarea conștientă, plină de suflet. Pentrucă aproape todeauna în anii copilăriei să decide încotrou va pica lemnul. Părinții încep iar catehetul, continuă, întregește, lămurește și consolidează cele învățate, de începătura, în familie. — Atenție la copii!

Folositi vremea...

Regula vieții creștine pentru a birui necazurile zilei

Furtunile sunt neplăcute. Sunt și periculoase. Mai ales pentru tot ce e șubred. Totuși, în economia firii își au rostul lor. Primesc atmosfera. Mătură praful; curăță miasele. — De aceea, omul cuminte nu-și face iluzii deșarte: știe că furtunii vor veni. Dar nici nu-și pierde vremea în văicărell băbești, din pricina lor. Ci clădește solid; înalță ziduri care sfidează uraganul.

Creștinul știe că viața-i luptă și sbucium: *millia*, cum îl zice Scriptura. Știe că nu avem aci cetate stătătoare, ci doar un front trecător, în continuă mișcare. E obicinuit, deci, să trăiască în nes'garanță. — El nici nu poate cere, prin urmare, încetarea acestei situații, care este normală. Ci se înarmează pentru dovedirea ei. Mai mult: familiarizat cu misterul suferinții și cunoscând rodnicia sacrificiului, transformă necazul în comoară și face din lacrimile durerii mărgăritare de mare preț.

Astfel, pentru adevăratul ucenic al lui Hristos, ceasurile de întunecare și de sbucium prin care trecem acum sunt ocazii rare de-a aduna comori rămânătoare. Acum se adâncește credința și virtutea. Sufletul se fortifică. Se înalță deasupra acestor coclauri păcătoase, unde vueste uraganul păcătoșeniei omenești. Scutul lui neînfrânt este răbdarea, care este făurită din încrederea nesdruncinată în Dumnezeu. Grijiile și agitațiile ce ne frământă sunt, pentru cel bun, o adevărată școală a răbdării creștine.

Știința se dobândește însă metodic. Trebuie să procedăm cu sistem. Există un meșteșug al învățaturii. Sunt reguli tactice care ne pot fi de mare folos în vălmășagul luptei pe care o purtăm.

„Acum sufletul meu s'a turburat — ne spune Mântuitorul — și ce v'ou zice: Părinte, izbăvește-mă de ceasul acesta?” Nu, căci doară „pentru aceasta (pentru a suferi) am venit la ceasul acesta”. Cu totul altceva zice deci Isus: „Părinte, preamărește numele tău”, (în și prin suferința mea). (Io. 12, 27-28). Aceasta este atitudinea creștinului. — Iată și regula de aur, pe care ni-o dă Mântuitorul pentru a putea dobândi această senină stăpânire de sine în fața valurilor vremelnice: „Nu vă grijiți de ziua de mâne, căci ziua de mâne va griji de ale sale; ajunge zilei răutatea ei” (Mat. 6, 34). — Iată metoda divină pe care Isus o recomandă omului pentru a-i face stăpân peste sbuciumul și agitația vieții. *Divide et Impera*, este perfect valabil și aici. Trebuie făcută împărțire cuminte, între trecut, prezent și viitor. Să-l dăm și să-l lăsăm flecăruia partea de griji și de dureri care-i aparține. Noi suntem prea slabi pentru a-le purta pe toate, în fiecare clipă. Să purtăm din ele atâta cât e necesar:

necazul zilei, și nimic mai mult! Atâta, ajunge; atâta putem dovedi cu perfectă seninătate.

Să nu vagabondăm mereu în trecut, ca niște stafil rătăcite. Trecutul nu mai este al nostru. — A ne chinai mereu cu întrebări insolubile: de ce așa și de ce nu altfel; ce-ar fi trebuit făcut ca să evităm teribila apăsare de azi? etc. — însemnează a ruina deodată și prezentul și viitorul. Ceeace a fost nu se mai schimbă. Recriminările și regretele nu fac decât să ne slăbească energiile de care avem nevoie astăzi. Relele de ieri le plătim astăzi. Trebuie însă să le îndreptăm, nu să ne pierdem în contemplarea lor bolnavă. La fel, a plânge binele care s'a dus, însemnează a distruge pe cel care ar putea fi astăzi. Cuminte ar fi, ca el să ne fie îndemn pentru a cuceri, zi de zi, altul și altul, tot mai cuprinzător și mai înalt.

Trăim, de sigur, din trecut. Dar nu în trecut. De aceea: nici regrete eterne, nici remușcări fără sfârșit, nici recriminări fără rost, nici planuri infinite și inutile despre ceeace ar fi trebuit să facem și n'am făcut.. Iată, acum al posibilitatea de a face bine. Veți pierde tu clipa, ce trece fără întoarcere, nimica făcând și plângând pe celelalte care s'au dus la rândul lor? Ar însemna să-ți pierzi viața în chip prea puțin inteligent și prea puțin creștin. *Carpe diem!* Folosește clipa pentru a face, pentru a crea, pentru a munci, pentru a aduna comori netrecătoare.

Tot atât de categoric, Mântuitorul ne interzice și *reverille de viitor*, vagabondajul zădarnic prin ținuturile necunoscute ale zilelor ce vor veni. — Doamne, cât ne agită, cât ne tulbură grija fără rost de ceea ce ar putea fi, teama de primejdii ce se ascund în ceața nepătrunsă în care trăim.

În realitate, viitorul nu are dușman mai mare decât tocmai această disperată grijă de a-l pregăti și de a-l asigura. Căci ziua de mâne e cuprinsă, ca într'o plămădă, în cea de azi. Vom secera ceea ce semănăm acum. Dar ce recoltă poate spera bel ce acuma, când trebuie să are și să samene, își pierde vremea în spaime zădarnice, tremură de frica primejdii ce vor amenința holda viitoare atunci, când va fi în pârgă?! — „Mâne” nu e al meu. Astăzi trebuie să fac ce pot, cât mai bine, cât mai deplin, cât mai senin. În felul acesta am nu numai mulțumirea datoriei împlinite, ci și maximul de siguranță pentru viitor. Am făcut pentru el tot ce am putut. Restul e în grija lui Dumnezeu. „A trăi numai în prezent — scrie Mgr. Chevrot — însemnează a te elibera de timp și a participa la eternitatea lui Dumnezeu”.

Chiar de aceea stăruie Scriptura mereu asupra zilei de azi. De atâta ești răspunzător

Aceasta trebuie s'o utilizezi cu maxlul de folos. Grijele ei să le biruești. Suferințele ei să le oferi lui Dumnezeu. Munca ei s'o împlinești. „Fiule, mergi astăzi de lucră în via mea” (Mt. 21, 28). „Astăzi mi se cade în casa ta să fiu” (Lc. 19, 5). „Astăzi de veți auzi glasul lui, nu vă învățoași inimile voastre” (Evr. 3, 7—8).

De sigur, avem curiositatea în sânge. Incertitudinea ne macină. Am vrea să știm ce ne așteaptă și ce va fi. — Dar Dumnezeu a voit să trăim în această nesiguranță. Tocmai pentru a ne ușura greul. Ca să purtăm cu resemnare numai necazul și arșița zilei. Căci „*ajunge zilei necazul ei*”. — Pentru rest: încredere deplină, fiască, în Dumnezeu, în bunătatea lui, în purtarea lui de grijă.

Nici pentru trecut, nici pentru viitor — ne zice Mântuitorul — „*să nu se tulbure inima voastră! Credeți în Dumnezeu și credeți în mine*”. (Io. 14, 1).

Știința și credința — în universitate. Anul școlar s'a deschis, la universitatea din București, cu un serviciu religios. Cu acest prilej I. P. S. Patriarh Nicodem a adresat studenților îndemnuri deosebit de frumoase. Spicim :

„Știința este atribut, însușire dumnezească, de care Dumnezeu a făcut părtaș numai pe om, cum credința este dar dumnezeesc, pe care Dumnezeu l-a sădit în inima omului. Așa dar știința și credința, după obârșile, sunt înrudite, ca purcezend amândouă din același izvor, dela Dumnezeu.

De aceea știința adevărată duce pe om la izvorul ei, adică la Dumnezeu, cum îl duce și credința. Iată pentru ce mari învățați, mari descoperitori ai forțelor și legilor naturii, erau profund religioși, ba unii din ei nu puteau să rostescă numele lui Dumnezeu, fără să nu-și descopere capul și ori de câte ori făceau o descoperire, ziceau: „Mulțumescu-Ți Doamne, că m'al învrednicit să ridic un colțisor al vălului, ce dosea de mine tainele naturii”.

Dar marii învățați nu numai că cunoșteau pe Dumnezeu, ci cunoșteau și voia Lui: „Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși”. De aceea, toată munca, toată strădania lor pentru știință și pentru descoperirile științifice era pentru a le pune în slujba aproapelui, în slujba oamenilor, pentru binele lor..

Știința minoasă însă, știința părută, nu-i așa. Știința aceasta nu caută în sus, ci este trufașă, pământescă, trupească, demonică. Oamenii necredincioși au porunca lor: „Homo homini lupus”. De aceea știința și descoperirile ei nu le întrebunțază după voia lui Dumnezeu și în folosul semenilor, ci după capriciile lor, după poruncile lor de lup împotriva lupului.

De aceea, câtă înseninare a frunții, când vedem că se deschid astăzi porțile acestui templu al științei, se încep cursurile învățăturilor la acest început de an cu rugăciune către Dumnezeu. Ce-i asta dacă nu simbolul alianței între știință și credință. — Va să zică, se începe aici lucrul cu semnul crucii și cu „Doamne ajută”. Se începe aici munca științifică tot așa, cum începe și plugarul munca agricolă la coarnele plugului, cu semnul crucii și cu „Doamne ajută!” Ce frumoasă legătură între muncitorul de aicea și între cel de acolo..

Un lucru să știți și anume: că chiar de ați ajunge să posedați toată știința și toate tainele naturii, încât să mânuiți fulgerul și trăsnetul ceresc și să aveți la îndemână puterile iadului de jos; chiar de ați ajunge semizeii și zei, toate aceste n'ar fi de nici un folos nici pentru lume, nici chiar pentru voi, dacă nu vă veți sili să vă însușiți și alte desăvârșiri dumnezești, de nu vă veți sili să fiți, după porunca lui Hristos, „desăvârșiți ca Tatăl nostru cel din cer”, buni și plini de dragoste, cum e Dumnezeu. Numai așa veți putea, cu ajutorul științei, să faceți din țara asta țara fericirii, să faceți din țara asta în popor fericit.”

Cateheza activă

Toți cateheții simt că nu mai merge cu reproducerea din manual. Unii preoți cateheți în cartea deschisă și urmăresc textul, să nu rămâie ceva nespus.

Toți cateheții simt că o schimbare se impune. S'au făcut progrese în toate domeniile de activitate. Îmbunătățirea metodei în cateheză o poate aduce școala activă.

Școala activă e o puternică mișcare în toate țările. Au de an ține congrese internaționale. În trecut fie zis, la congresul din 1937, ținut la Paris, s'a făcut o comunicare și despre școala de experimentare din Blaj. Congresul din Anglia s'a ocupat de religie, nu și de cateheză, care în țările apusene e lăsată în grija familiei. În schimb părintele *Marlo Casotti*, profesor de pedagogie la Universitatea din Milano, a scos patru volume întitulate: *Scuola Attiva*, și pledează pentru un activism pedagogic creștin „în serviciul ordinii seculare a civilizației moderne, creștină și romană”. (Prefața).

Autorul găsește izvoarele școlii active în *Summa Theologica* și reproduce din partea I, chestiunea CXVII art. 1. teoria tomistică despre metoda activă: „*per sensum accipit, per inventionem propriam acquirit scientiam eorum quae nesciebat*”. Autorul mai precizează: „La scuola è fondata sull'attività personale dello scolaro” (p. 84).

Pe românește: copilul însuși să găsească adevărurile de credință și morală, ce voim să le cunoască; principiul de educație nouă, exprimat în mod poruncitor astfel de *Fénelon*, arhiepiscopul de pe vremuri al Parisului: „Arătați-le drumul ca să găsească aceste adevăruri în fondul lor proprii”.

Cercetătorul de doctrină pedagogică mai găsește la sf. Toma un principiu de mare valoare pedagogică, exprimat în mod lapidar tot la chestiunea CXVII, în două cuvinte: *lumen interius*, adică din înbold lăuntric, principiul

Foia „Unirii”

Bârfitorului meu, spre meditare

de Pr. Dr. Ioan Stanciu

În „*Renașterea*” din Craiova Nr. 9, Sept. 1939 a apărut (la pag. 321—328) articolul „*Un preot unit în Craiova*”, semnat de Păr. C. Zamfirescu, în care mă calomnează pe mine și Biserica Unită. Sunt dator deci să mă apăr și nimeni nu mă poate considera prin urmare ca agresor. Acesta este de altfel temeiul tuturor scrierilor mele.

Zice pomenitul preot ortodox, că nu sunt o persoană interesantă prin fizic, prin vre-un talent oarecare, sau ceva cultură impunătoare, și că se ocupă de mine așa cum oamenii se ocupă de microbii cari produc boale, cum agricultorii se ocupă de un dușman al semănăturilor. Știe și aceea că am fost la început neunit, iar acum sunt unit.

Imi pare bine. Când însă zice: „În Craiova sunt prea puțini uniți, afară de servitorii care sunt în trecere prin acest oraș” ar trebui să știe că în Craiova sunt atâția uniți că ar trebui să avem după lege două parohii și că acești uniți sunt din toate straturile sociale, iar uniții intelectuali sunt onoarea bisericii unite din Craiova prin viața practică și conștientă catolică ce o duc. Unii din ei activează viu și demn în administrație, la Municipiu și Ținutul Olt, Că Pr. C. Zamfirescu nu cunoaște, ori nu știe că sunt uniți, aceasta îl privește. Noi uniții nu facem regionalism în patria noastră. Noi știm

că oltenii merg în Ardeal, și ardelenii vin în Oltenia. — Ce-i pasă păr. C. Zamfirescu?

Îl doare mult existența uniților în Craiova. O fi. Atacă sf. Unire dela 1700 pe care o numește „act curat politic”. Nu știe, ori nu vrea să știe, ce e unirea religioasă și cea politică. După teoria P. Zamfirescu, nu se deosebesc unirea ardelenilor din 1700 de cea dela 1 Dec. 1918 E posibil să nu poată judeca mai cu cap? E posibil, cum vedem. Unirea dela 1 Decemv. 1918 a fost cu adevărat unire politică, fiindcă Românii din Ardeal au refuzat să mai stea sub stăpânire politică străină și s'au supus stăpânirii politice românești, dispărând și granița Carpaților. În ce privește unirea dela 1697 (care s'a confirmat în 1698 și 1700), în ședințele sinodului se vorbește de patru puncte religioase prin primirea cărora neuniții s'au făcut uniți. Între acele patru puncte se vorbea de ascultarea față de capul religios, de Papa, care nu e cap politic. În privința capului și stăpânirii politice, Ardelenii au rămas neschimbați ca și înainte de unire. Alții, spre deosebire de P. Zamfirescu, vorbesc de unire economică, ca și cum uniții ar fi făcut vr'un tratat comercial cu cineva pentru import și export de cereale, postavuri, coloniale, petrol, etc. Cui nu i se pare aceasta o absurditate?

Se întreabă Pr. Zamfirescu, cu tot dreptul de altfel, „de ce preoții ortodocși erau fugiți, iar cei uniți erau acasă” când a intrat armata română în Transilvania? La această românească întrebare răspunsul îl aflăm în „*Scriboarea circulară*” către venerabilul cler și către poporul drept credincios român din de Dumnezeu pă-

zita Mitropolie a Românilor ortodocși din Ungaria și Transilvania” No. 2602/1916 datată la Oradea în 8/12 Sept. 1916 și semnată de Vasile Mangra, Ioan I. Pap și Dr. Miron Cristea și publicată în „*Telegraful*” din 11/24 Oct. 1916 în care citim: „Ei (Românii din Vechiul Regal) amăgiți de lupii îmbrăcați în piele de oi și amăgiți de făgăduelile lui Iuda, au desconsiderat cele mai vitale interese ale neamului și sub cuvânt că vin să ne slobozească, vin să ne facă robi Muscalilor, vin înfrășiți cu hoardele rusești”, — de unde apare clar că preoții fugiți din calea armatei române au avut frică de ea, pe când preoții cari au rămas la posturile lor și au primit armata română, cum i-se cuvenea să fie primită, au dorit-o și au așteptat-o. Nu?

Urmează două declarații anonime și adaugă: „nume nu dau”. Atunci am înțeles pe deplin. Se teme tare că fac prozelizi, chiar și când mă vede vorbind cu cineva, căci are ideea fixă a prozelitismului. Imi pare bine. Afirmă apoi că am făcut rugămintă intelectualilor ortodocși să treacă la sfânta Unire și că m'am „frânt înaintea lor”; dar nu dă cel puțin un nume. Apoi adaugă că am devenit „o ființă ridiculă” și „om desechilibrat”. Mulțumesc. Răspătește-l Doamne! Zice apoi că am scos broșuri, dar nu știe să le fiu vândut. Dar asta nu-l privește pe Pr. Zamfirescu. Zice că la Cucernicia Sa merg „uniți care se spovedesc și împărtășesc”, dar nu spune un singur nume. Să știe însă Păr. Zamfirescu că nu mă supăr dacă un unit sau altul din botez, merge la Pr. Zamfirescu sau la alt coleg, căci un atare unit are ceva impediment pe sufletul său pentru care în biserică unită nu alia

pedagogic exprimat de marele pedagog elvețian Ad. Ferrière, profesor la universitatea din Geneva, astfel: „du dedans en dehors”, dinăuntru în afară, nu constrângerea din exterior. Munca din constrângere nu merită numele de muncă.

Principiul acesta a fost valorificat de Planul de învățământ din Blaj dela 1876, în următoarele dispoziții ale Preaveneratului Conferențier: „Religia nu trebuie propusă astringându-se elevii să memorizeze capete întregi din istoria biblică și dogme din catehism, pe care ei nu le înțeleg”.

Principiul tomistic: lumen interius, îl cuprinde Sf. Augustin în *Confesiuni*, cap. XIV când spune că libera curiozitate, cu alte cuvinte spontaneitatea lăuntrică, are mai mult succes decât constrângerea și frica. În *De catehizandis rudibus*, Sf. Augustin recomandă „toată libertatea”, ca și Sf. Giovanni Bosco când declară în cartea: *Il metodo preventivo*, pag. 93: „lasclare al giovani piena libertà”. Este vorba de libertate, nu de libertinaj. O libertate necesară, măsurată, bineînțeleasă, care să facă pe copii „să găsească religia frumoasă, plăcută și venerabilă, nu cum se prezintă de obicei ca ceva trist și fără de viață” — spune arhiepiscopul Fénelon.

E chiar destulă teoria ce am înfățișat ca să avem în practică cateheza activă. Totuși precizăm câteva puncte de mai strânsă orientare.

Stăpânirea pământului, moștenirea lui e mandat divin. Sunt răsturnate brazde, cad sub pecete păduri, minerii coboară în adâncimi, fabricile își înalță cuptoarele, trenurile aleargă cu nebună viteză, vapoarele tale valurile oceanelor infuriate, aeroplanelle despică aerul la rădărimi amețitoare, natura întreagă e subjugată pentru satisfacerea trebuințelor vieții, pentru existență, care e din zi în zi mai grea.

Orice învățământ e un amestec ordonat și o miniatură a febrei activității omenești. De aici se ivesc, se nasc, se suprapun o mulțime de raporturi între oameni, iar creștinul

e însetat după un îndreptar etic, o „omenie” cum zice săteanul nostru, în lupta oamenilor cu materiile din natură.

Cei cari pun umărul la carul vecinului prea greu de snopi de grâu și-l scot în dealu mare, ca să coboare în sat, cei cari aleargă cu punerea în primejdie a propriei vieți la pescarii din mijlocul mării, cari trimit chemări disperate prin telegrafia fără fir, simt în sufletul lor pe Dumnezeu, ca pe o altă ființă, care se bucură de bucuria lor îngerească. Este trăirea lor religioasă, forma cea mai autentică, mai sublimă a vieții religioase.

În scopul trăirii, cateheza împarte viața religioasă în două centre mari: *Divinitatea* și *Aproapele*, cu subîmpărțirile următoare, pe care, bine înțeles, catehetul le mai poate crenguri, ramifica după împrejurările locale, făurindu-și astfel singur programa:

Divinitatea: Credința, Poruncile, Tainele, Jertfa, Rugăciunea.

Aproapele: Milla, Bunătatea, Adevărul, Dreptatea.

Catehetul prezentându-se înaintea copiilor știe că el cunosc din familie pe Dumnezeu; contribuția lor la educația religioasă e apreciabilă.

Pentru centrul: rugăciunea, de ex., sentimentul religios, iar nu instrucția religioasă, — religia pentru copil nu e o știință, — se deșteaptă în copil dela rugăciunea scurtă a tatălui când a plecat deacasă cu carul în pădure după lemne, dela rugăciunea mamei la icoană, dela rugăciunea lui și a fraților lui în genunchi, dela păcurarul Ilie care a coborât și el în sat dela stână să se roage în biserică, dela rugăciunile satului pentru ploaie, pentru pace.

Nimic nu e mai firesc ca îndată ce sentimentul a pus stăpânire pe ființa copilului, să ne așteptăm la exteriorizarea sentimentului printr-o formă de exprimare. Copilul nostru având înaintea sa hârtie și condei, va scrie o compunere de câteva șire cel puțin, după

puteri, va desemna, cât de primitiv,*) va lucra din scândură, din lut, va coase pe pânză în colorii chipuri de persoane, chiar scene, unde creiața lui personală va plasa fapte născute din trebuința sufletească de a ne ruga lui Dumnezeu.

În aceste momente de înălțare sufletească, de trăire religioasă, catehetul își desface comorile, va avea grija să pună la dispoziția copiilor cărți, deseme, planșe, relievi, fotografii, chipuri sfinte, obiecte și tot ce crede că va interesa și susține treaz sentimentul religios și dorința lor de a lucra, de a se documenta, de a experimenta, de a se lumina, hrăni, încălzi, de a se apăra, de a descoperi prin propria lor putere.

Catehetul acum îmбие pe copii să se anunțe de bună voie, ca să înă, unul dintre ei, o cuvântare despre lucrările lui, când catehetul va conduce un colocviu, o discuție liberă („une petite contention” — Fénelon) între copilul dela masă și între cei rămași în bănci; dacă ele mai persistă, școala activă le înlocuește, cu întrebări dela unul la altul.

Toate lucrările vor fi îndrumate, controlate, dezvoltate spre mijloacele și țelurile ce le urmărește religia și educația religioasă.

Am expus, cu titlu de contribuție, structura catehezei active pe bază de documente dintre cele mai alese. E cert, că școala activă numai pe aceste baze de program și metodă se poate întemeia.

Toma Cocișiu,

Directorul școlii de experimentare din Blaj

„Serviciul Social” suspendat. Prin decret-lege s'a suspendat, total și fără termen, orice activitate a „Serviciului Social”. Toate fondurile destinate scopurilor lui au fost date ministerului apărării naționale, nevoile cărui au astăzi întâietate față de orice alte probleme.

*) Vezi catehismele recente ale Păr. Dr. Nicolae Brinzeu: Desemnii la religie, Lugoj.

nici o mângâiere până ce respectivul rămâne cu acel impediment, cum ar fi bigamie sau concubinaj. Despre aceasta știam eu bine, căci mi s'a spus: Dacă în biserică neunită e posibil, de ce nu e posibil și în cea unită, cel puțin de ochii lumii? Dar în realitate, ceace nu-i posibil în biserică unită, n'ar trebui să fie posibil nici în cea neunită.

Pr. Zamfirescu mărturisește: „Mă duc cu bozul la unii catolici, la unii le-am făcut sfășanie... catolicilor și protestanților... La fel procedează și colegii mei din Craiova”. — Despre mine apoi: „Il vezi mergând pe stradă cu pașii mari, cu pălăria puțin pe ceafă, cu ochelarii în dosul cărora se ascund niște ochi a căror mișcare și preocupare nu se vede. La sărbătorile naționale este nelipsit, ca reprezentant al cultului unit, vorbind cu o voce stinsă, voce de om sfârșit. Nu râde, rânjește numai: oamenii nu râd sunt otrăviți sufletește. Nu se poate vorbi de frumusețea vieții, căci gândurile negre de propagandist îl mistue și fiindcă nu-i eșuesc, corpul li slăbește”. Ce vrea să fie aceasta dacă nu o zugrăveală pe gratis? Mulțumesc și de aceasta.

Zice apoi că i-am făcut vizită la venirea mea în Craiova. Ii adevărat. Imi aduc tare bine în minte că mi-a arătat revista „Semnele timpului”, care a deschis la un articol despre recăsătorirea preoților văduvi și nevăduvi, adică divorțați. Eu am replicat că după preoție nu poate urma căsătorie, nici văduvi fiind, nici divorțați. Mi-a spus Cuvioșia Sa că și episcopii și călugării au femei. Am zis eu că nu cred aceasta. Cuvioșia Sa însă a început a râde de mine

împreună cu d-na Cucerniciei Sale, — a doua — m'au lăsat singur, am ieșit și eu și așa s'a terminat vizita. Scrie mai departe ce a citit de un „ex-vicaire” lubric. Apoi adaugă sentențios că persoanele abstinente se îmbolnăvesc de intoxicație celibatară (probabil voia să zică cerebrală...) de turburări fiziologice și psihice. — Acum am înțeles de ce Pr. Zamfirescu și-a luat a doua soartă.

Mai am ceva de spus. Să nu se supere însă Pr. Zamfirescu, care dacă nu m'ar fi provocat culomniindu-mă, nici eu n'aș avea de ce să dau în vileag faptele Cuvioșiei Sale. Însă Cuvioșia Sa scrie cu anonime, eu însă scriu cu nume. Știu istoria căsătoriei de a doua a Pr. Zamfirescu în legătură cu contribuția d-lui Florea tinichigiul. Atât acum, atâtădată mai mult. Apoi a lucrat la mine vopsitorul Simion Petrache în 29 Mai 1939, când avea zece copii și a 11 a era pe drum. Mi-a cerut 80 lei înainte să ia dela Pr. Zamfirescu 4 certificate. S'a întors cu patru buletine de naștere dela starea civilă pe cari le reținuse Pr. Zamfirescu pentru 80 lei. „Pentru astea ai dat 80 lei? — Osteneală Părintelui că mi-le-a căutat”. Dar aceasta nu-i nimic în raport cu ce mi-a spus Pr. Ieromonah Estimie Croitoru despre un preot care pentru o deslegare de jurământ a luat opt sute lei. Mai avea omul și alt jurământ. Il jurase soția să-i fie fidel, dar el voia să fie fidel și altora. „Cât ceri Părinte? Mult. Două mii de lei”. I-a dat omul trei mii lei numai ca să-și ajungă scopul. Zis și făcut. Păi asta-i duhovnicie, domnule, nu glumă!

rintele Medveșan, preotul nostru din

Ploești, știe o istorie autentică cu doi preoți din Ploești cari s'au certat în biserică pentru un cocoș, plata unui acatist. Țața Safta, de mila cocoșului care cârăia cum era tras de două părți, a promis să mai aducă unul ca să facă pace. Am eu mulți la catastih și știu multe multe și pe toate le voi spune. Dar numai când voi fi provocat, ca să nu zică cineva că-mi place să dau în vileag unele ca acelea.

Continuă Pr. Zamfirescu cu a III-a declarație, tot anonimă, și adaugă: „La vevoie dăm și nume”. Fiindcă promite că dă numele, în 10 Octomb. 1939 i am trimis o carte postală cu răspuns plătit adresându-o: „Prea Cucerniciei Sale Păr. Prof. C. Zamfirescu, parohul Bisericii Sf. Nicolae Dorobanți, Craiova Str. Bucovăț. Prea Cucernice Părinte Zamfirescu, Vă rog să binevoiți a-mi comunica pe aci alăturată carte postală numele d-lui inginer și al persoanei care V'a dat declarația ce ați publicat la pag. 327 din „Renașterea” No. 9 Sept. 1939, Craiova, 10 Oct. 1939. Cu bine și sănătate. Preot Dr. Ioan Stanciu”. Domnul factor Marin Negreț i-a predat-o în 10 Oct. 1939 după masă. Dar nici un răspuns. — Delicateță, fineță și politeță și tot ce vrei dela Cucernicia Sa!

Mai zice despre mine: „Păr. Stanciu este un om nepolitic. Ce însemnează îndrăzneala acestui preot că atacurile sale din „Unirea” dela Blaj provoacă la discuție dogmatică pe P. S. Irineu Episcopul Râmnicului!” Răspund, că tot preoți ortodocși m'au trimis la Prea Sfinția Sa. Deaceea nu fie cu supărare! Totuși P. S. Sa nu și-a susținut tezele în fața dovezilor aduse de mine. De ce nu le-ar fi sus-

Decretul nu specifică motivele pentru care s'a luat această măsură drastică. De sigur, intențiunea de a spori cât mai mult și din toate părțile mijloacele necesare pentru apărarea țării, justifică și singură oprirea bruscă a unui mecanism ce pornise la drum cu mult sgomot și cu mare aparat.

Se prea poate însă, ca dispoziția să aibă la bază și alte considerente. Nu știm, dar bănuim că poate tocmai felul în care „Serviciul Social” își înțelese rostul, să fi contribuit la oprirea lui neașteptată. Se pare că, într-adevăr, vasta acțiune de culturalizare și ridicare a satului nu a pornit cu piciorul drept. A luat-o în stil prea mare, prea vast, prea complicat. Și, mai ales, prea birocratic. Așa cum era organizată, cu infinite serii de birouri, comitete, funcționari, inspectorii, directorii de cămine comunale, de plasă, de județ, de ținut, etc. era expusă să irosească partea cea mai mare a fondurilor ce i-se destinaseră în simplă măzgălire de hârtie oficială, fără rezultate concrete și binefăcătoare.

Și neînțeleasă a rămas, pentru noi, încăpăținarea cu care „Serviciul Social” a menținut această construcție complicată de cadre și forme birocratice. Pe cât știm, „Astra” culturală propusese alte metode de lucru, mai simple, mai puțin costisitoare și mai ducătoare la scop. În esență, ea credea că se poate realiza programul „Serviciului Social” prin organele tradiționale ale „Astrei”, constituite și animate de idealism curat, nu de pofta câștigului. Fondurile dela Stat ar fi urmat să se întrebunțeze spre a încuraja și susține înfăptuirile concrete, pe teren, prevăzute de legea „Serviciului Social”, identice în fond cu felurile „Astrei”. În chipul acesta, încurajându-se inițiativa locale, stimulându-se spiritul de jertfă al celor interesați, s'ar fi putut ajunge la rezultate însemnate, cu cheltuielă relativ mică.

„Serviciul Social” n'a înțeles aceste gânduri. Sperăm că odihna la care a fost condamnat, nu știm pe câtă vreme, îi va fi de folos. Dacă va fi să revie, va trebui să plece neapărat pe alte căi și cu alte metode.

Numărul preoților indigeni în creșters. După o statistică sinoptică recentă de tot, se constată următoarele: Pe la anul 1800 erau cel mult 1000 de misionari, între cari foarte puțini preoți indigeni, cari aproape toți, cum notează „Schönere Zukunft” (15 X. 1939), activau în Indii. Astăzi sunt cam 13.000 misio-

ținut, dacă ar fi putut? Adevărul e unul și nu poate fi întunecat, nici distrus. Să-l roage deci Pr. Zamfirescu pe P. S. Sa Irineu să răspundă dovezilor mele așa cum am pretins și să nu se creadă că pot renunța la insistență. Trebuie să se clarifice odată poporul românesc, ce trebuie să știe și să facă. — Imi aduc aminte de P. S. Sa Irineu, că hirotonind, nu așa de demult, pe ieromonahul Armand Zavetta i-a zis: „Acum te-ai eliberat de Satana, adecă de Papa”. Dar Părintele Armand și-a deschis ochii și a văzut pe Satana aiurea și de fapt s'a eliberat de el.

„L-am răbdat, dar l-am urmărit”, adaugă inamicul și mă amenință. Vechea poveste. Un preot neunit, a ridicat bastonul asupra mea. Altul, cu 9 cetățeni, au cerut d-lui prefect să mă curețe. Altcineva m'a denunțat la chestură.

Dar: „Tu ești piatră și pe această piatră volu edifica eu biserica mea și porțile iadului nu o vor birui. Și tie îți voi da cheile împărăției cerurilor și orice vei deslega pe pământ va fi deslegat și în cer” (Mt. 16, 18—19) a zis Domnul. Și adevărul Domnului rămâne în veac.

nari străini și 5500 preoți băștinași. În Africa numărul preoților negri e 280, al seminaristilor 3.900. Seminarul ridicat de Papa Alexandru VII în insula Penang (Siam), la anul 1664 a dat până acum 2750 preoți indigeni. În China, de Sud, la Lochiang, a fost întemeiat, acum șapte ani un seminar teologic, de către un preot chinez, pentru chinezi. Bine de curând șapte dintre tinerii leviți formați aci au primit taina preoției.

Știri mărunte

Personale. Ven. Ordinariat al Clujului a făcut mai nou următoarele numiri: preoții *Dr. Dimitru Pop*, *Dr. S. Chișiu* și *Dr. George Grecu* a fost numiți profesori la Academia Teologică din Cluj, pentru catedrele: Teologia morală, Noul Testament și Istoria Bisericească; pâr. *Vasile Tătar*, paroh la Bistrița II, a fost distins de protopop onorar, iar pâr. *I. Petringel*, protopopul Bistriței, de arhidiacon onorar; pâr. *Vasile Filipan* din Năsal a fost promovat paroh; pâr. *Iosif Chirvai* din Ciurila a fost trecut la Băișoara; nouhirotoniții: *Gh. Mureșianu*, *Grigore Pop* și *Vasile Mireșianu* au fost numiți administratori parohiali la Făureni, Bendiu și Șoimuș.

Noua mitropolie a Olteniei. În ultima sa ședință, Sfântul Sinod al Bisericii ortodoxe a aprobat proiectul de lege întocmit de N. Zigre, ministerul cultelor, pentru înființarea mitropoliei Olteniei și Severinului, precum și pentru înființarea unei episcopii la Timișoara. Mitropolia urmează să ia ființă pe ziua de 1 Noemvrie 1939, având ca sufragana episcopia Argeșului. Episcopia Râmnicului Noului Severin se desființează.

Pelerinaje la Loretto. Vestitul loc de pelerinaj *Loretto*, unde se spune c'ar fi fost adusă în chip miraculos căsuța Familiei Sfinte din Nazaret, anul acesta a fost foarte cercetat de închinători cucernici din Italia. Nu mai puțin de 121 pelerinaje, la cari a luat parte neobișnuit de multă lume din toate părțile țării, au avut loc anul acesta la sanctuarul marian atât de drag poporului italian. Printre pelerini au fost și patru cardinali, zece episcopi și cam cinci sute preoți.

Locale. Joia ce vine, de prasniciul Sf. Mucenic Dimitrie, va predica în catedrală pâr. *Eugen Clunganu*, directorul Cancelariei Mitropolitane, iar Dumineca ce-i urmează, a săptămânii VII după înălțarea Sf. Cruci, va predica pâr. *Dr. Augustin Tătar*, cononic mitropolitan.

— Luni, în 16 Octomvrie c., s'a prăznuit cu fast deosebit ziua *Majestații Sale Regelui*. La catedrală Ilustr. Sa *Dr. Victor Macaveiu*, prepozitul capitular, a slujit, în sobor de preoți, un Tedeum în fața școlărimii și a autorităților locale bisericești și laice, în frunte cu I. P. S. pâr. Mitropolit *Dr. Alexandru Nicolescu*. Toate școlile Blajului au aranjat din acest prilej serbări cu program ocazional. Liceul de băieți „Sf. Vasile cel Mare” și-a ținut programul înainte de amiază în curtea liceului (pâr. Ioan Pop-Câmpeanu, director, a rostit, o însuflețită cuvântare; pâr. Dr. Ioan Suci, profesor de religie, a interpretat un text biblic), iar după amiază în sala de gimnastică a liceului, unde a conferențiat, în cadrul de program, cu puncte de cor și declamări, pâr. Grigore Pădureanu, profesor.

Frontul Național Studențesc. Printr'un decret lege semnat Miercuri, a fost constituit Frontul Național studențesc. Acest front al studențimii este o organizație de educație națională, culturală și socială și se compune

Tipografia Seminarului Teologic gr.-cat. Blaj

din unitățile: Comandament suprem, Divizia studențească, Cohorta, Centuria. În el vor intra toți studenții dela Universitățile și școlile de învățământ superior din țară, păstrând calitatea de membri pe toată durata studiilor superioare.

Comunicat. Rectoratul Academiei Teologice din Blaj, aduce la cunoștința celor interesați: I. Examenle de corigență particulară și întregitoare se vor da în următoarele sesiuni: 1. La începutul anului școlar, între 1—3 Octomvrie. 2. În timpul generalelor de Febr., și la sfârșitul anului școlar, data cărora se va fixa de consiliul profesorilor de fiecare dată. 3. În primele două zile după vacanța de Crăciun și Paști. II. Examenle particulare și întregitoare se vor da pe lângă cerere de aprobare din partea Rectoratului Academiei care va fixa ziua și ora, comunicându-o celui interesat Rectoratul.

Mulțumită

Pe această cale, mulțumesc tuturor prietenilor și cunoșcuților cari și-au adus aminte de mine în durerea ce m'a lovit, trimițându-mi calde rânduri de creștinească mângâiere, pentru pierderea neuitatului meu soț, *Artemiu Boeriu*, protopopul Gheorgheniilor.

Gheorgheni, la 6 Octomvrie 1939.

Văd. Ana Boeriu

Administrația Centrală Capit. Blaj

No. 1893—1939

Publicațiune

Se aduce la cunoștință publică:

1. Pe ziua de 10 Noemvrie a. c., ora 10 a. m. se va ține licitație publică la fața locului, în pădurea fond. Bazilitan dela Cenade, numită „Ture”, vânzându-se 73 delnițe lemne de foc. Banii se vor achita în întregime la fața locului cu ocazia licitației.

2. Ca mai sus:

la ziua de 13 Noemvrie a. c. ora 9 a. m. se va ține licitație, în pădurea fondul Bazilitan dela Cenade, numită „Pârăul mare” vânzându-se 87 delnițe lemne de foc.

3. În ziua de 17 Noemvrie a. c. ora 9 a. m., se va vinde prin licitație publică în pădurea f. Șulești, Cenade, numită „Rârâș” 110 delnițe lemne de foc.

4. În pădurea fondului Ladry dela Valea Lungă se va ține licitație publică în ziua de 22 Noemvrie la ora 9 a. m., vânzându-se 43 delnițe lemne de foc și

4. În ziua de 24 Noemvrie 1939, se va vinde prin licitație publică în pădurea fondul Ladry Sâncel, numită „Bord” 227 fire stejar lemne de construcție.

Blaj, la 6 Octomvrie 1939.

1266 1—2

G. Dănilă

administrator Capitală

AVIZ

Bărbat tânăr, priceput la gătit și conducerea unei gospodării, caută post la un preot celibe sau văduv. Informațiuni se pot cere dela. Oficiul parohial român unit II Făgăraș.

BUTOAE de vin proaspăt sosite la Kelety Paul, Mediaș, Str. Bărbierilor de vânzare. Au ușiță. Sunt măsurate oficios. 300 până 1000 litri.

Celli și răspândiți „UNIREA”